

Feladatmeghatározás: ötödik pályázati felhívás

Az Urban Innovative Actions kezdeményezése

2019. 09. 16. – 2019. 12. 12.

Tartalomjegyzék

1	Előszó	3
2	Támogatható hatóságok – ki pályázhat	4
2.1	Első kategória:.....	5
2.2	Második kategória.....	7
2.3	Közös követelmények a támogatható városi hatóságok számára	8
3	Az ötödik pályázati felhívás témái.....	10
3.1	LEVEGŐMINŐSÉG.....	11
3.2	KÖRKÖRÖS GAZDASÁG	15
3.3	KULTÚRA ÉS KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG	17
3.4	DEMOGRÁFIAI VÁLTOZÁS	20
4	Finanszírozási elv.....	23
5	A projekt létrejötte és projektfejlesztés.....	24
5.1	Az Innovatív városfejlesztési tevékenységek keretében létrejött partneri kapcsolatok	24
5.2	A projekt tevékenységei.....	26
5.3	Költségvetési tételek és támogatható költségek	27
5.4	További megfontolások: közbeszerzés, ellenőrzés és állami támogatás	27
6	A pályázás folyamata.....	28
7	A kiválasztás folyamata	29
7.1	A támogathatóság ellenőrzése	30
7.2	Stratégiai értékelés	31
7.3	Működési értékelés.....	32
7.4	Az értékeléskor alkalmazott pontozási rendszer	33
8	Segítségnyújtás.....	33
9	Fő dátumok	33

1 Előszó

Ahogy az ERFA-rendelet¹ 8. cikkében szerepel, az ERFA támogathatja a fenntartható városfejlesztés területén hozott innovatív intézkedéseket. Ennek keretében az Európai Bizottság elindította az Innovatív városfejlesztési tevékenységek (Urban Innovative Actions, UIA) nevű kezdeményezést, hogy olyan új megoldásokat ismerjen fel és vizsgáljon meg, amelyek foglalkoznak a fenntartható városfejlesztéssel kapcsolatos kérdésekkel, és uniós szinten is jelentőséggel bírnak.

Az UIA kezdeményezés fő célja tehát teret és erőforrásokat biztosítani az európai városi hatóságoknak arra, hogy az egymással kapcsolatban lévő kihívások merész és eddig be nem bizonyított megoldásait megvizsgálják, és kísérletezzenek azzal, hogy ezek az ötletek hogyan állják meg a helyüket a valós, összetett környezetben. A támogatott projekteknek innovatívnak és jó minőségűnek kell lenniük, a főbb érdekeltek bevonásával kell megtervezni és megvalósítani őket, továbbá eredményorientáltak és átültethetőnek kell lenniük.

A települési hatóságoknak érdemes megragadniuk az UIA kezdeményezése által nyújtott lehetőséget arra, hogy a „szokásos projektektől” (amelyek finanszírozhatók „hagyományos” forrásokból, ideértve az ERFA főbb programjait) eltávolodva kockázatokat vállaljanak, és a nagyszabású és kreatív ötleteiket olyan prototípusokká változtassák, amelyek vizsgálhatók valós városi környezetben. Más szóval az UIA támogathat olyan kísérleti projekteket, amelyek túl kockázatosak a hagyományos források általi finanszírozáshoz, azzal a feltétellel, hogy a projektek kimagaslóan innovatívak és kísérleti jellegűek.

Az UIA kezdeményezéshez az ERFA összesen 372 millió eurót bocsát rendelkezésre.

Az UIA-projektek a 2015 és 2020 között évente kiírt pályázati felhívásokon keresztül kerülnek kiválasztásra, témájukat/témáikat a Bizottság fogja meghatározni. Az ERFA társfinanszírozása minden projekt esetében maximum 5 millió euró. A projektet maximum 3 éven belül meg kell valósítani². Az UIA-projektek költségvetésének nincs ideális mérete. Előfordulhat, hogy a kisebb projekteket (tehát ha a kért ERFA-támogatás 1 millió euró alatti) kevesebb valószínűséggel választják ki, ugyanis gondban lehetnek annak bizonyításával, hogy a tevékenységeik hatásköre elég széles körű egyértelmű eredmények eléréséhez. Azonban ha egy projekt beruházási költségei jelentősek, különösen a

¹ Az Európai Regionális Fejlesztési Alapról szóló 1301/2013/EU rendelet:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1301>.

² Kellően indokolt rendkívüli esetekben a projektek időtartama legfeljebb egy évvel meghosszabbítható (további tájékoztatásért lásd az UIA-útmutatót).

megvalósítási fázis végén, akkor bizonyítani kell, hogy a költség megfelel a célnak és megfelelően indokolt.

Az UIA az Európai Unió kezdeményezése, és közvetett irányítás keretében az Európai Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatósága vezeti. A kezdeményezés megvalósítására a Bizottság Hauts-de-France³ régióját jelölte ki megbízott szervnek. A kezdeményezés irányítása céljából egy állandó titkárság került felállításra⁴.

A megbízott szerv a jelen feladatmeghatározással meghívja a támogatható hatóságokat, hogy az ötödik pályázati felhívás keretén belül projektjavaslatokat nyújtsanak be. A pályázati felhívás keretében elkülönített indikatív költségvetés 50 millió euró.

Ez a dokumentum ismerteti az ötödik pályázati felhívás követelményeit és a követendő folyamatot. Az UIA webhelyén közzétett és az ötödik pályázati felhívás keretében módosított UIA Útmutatóval és a pályázati űrlap útmutatójával együtt kell olvasni.

2 Támogatható hatóságok – ki pályázhat

Az UIA 2. cikke előírja, hogy a következő hatóságok pályázhatnak innovatív intézkedésekhez nyújtandó támogatásra:

- Első kategória: bármely városi hatóság egy közigazgatási egységen belül, amely az urbanizáció fokának megfelelően nagyvárosnak, városnak vagy városrésznek minősül, és legalább 50 000 lakosa van.
- Második kategória: városi hatóságok társulásai és csoportosulásai közigazgatási egységeken belül, amelyek az urbanizáció fokának megfelelően nagyvárosnak, városnak vagy városrésznek minősülnek, és legalább 50 000 lakosuk van; idetartozhatnak a határokon átnyúló társulások és csoportosulások, illetőleg a különböző régiókban és/vagy a tagállamokban működő társulások és csoportosulások.

Csak a felhatalmazáson alapuló rendelet 2. cikke szerint meghatározott támogatható hatóságok nyújthatnak be pályázatot az UIA pályázati felhívásának keretében.

³ Korábbi nevén Nord-Pas de Calais.

⁴ Az állandó titkárság kapcsolattartási adatai és információk itt találhatók:
<http://www.uia-initiative.eu/en/about-us/meet-team>.

A helyi közigazgatási egységek meghatározása, az urbanizáció foka⁵ szerinti besorolás, valamint a lakosok száma az **EU-28-LAU-2018-NUTS-2016-FR&PT_POP2017 (2018)**⁶ című **UIA megfelelési táblázatban** szereplő információkon alapul. Habár a frissebb megfelelési táblázatot az Eurostat adta ki, az nem minden uniós tagállamra vonatkozóan tartalmaz adatokat; minden uniós tagállamra vonatkozóan kizárólag az **EU-28-LAU-2018-NUTS-2016-FR&PT_POP2017 (2018)** című **UIA megfelelési táblázat** tartalmaz adatokat. Következésképpen az UIA állandó titkársága fő referenciadokumentumként ezt a táblázatot fogja használni a támogathatóság ellenőrzésekor. Megkérjük a pályázókat, hogy a támogathatóságuk ellenőrzéséhez tekintsek át ezt a megfelelési táblázatot, és adjanak információt a közigazgatási határaikon belüli helyi közigazgatási egységekről, valamint a lakosok számáról. Arra az esetre azonban, ha a frissebb Eurostat táblázatok vagy az új adatok arra utalnak, hogy a pályázó támogathatóságában jelentős változás következett be (például egy korábban vidékinek tekintett helyi közigazgatási egység az urbanizáció foka alapján jelenleg városnak minősül), nyomatékosan kérjük a pályázót, hogy a benyújtást megelőzően vegye fel a kapcsolatot az állandó titkársággal a támogathatóságának ismételt ellenőrzése céljából.

A következő szakaszok további részletes információt nyújtanak a városi hatóságok támogathatóságáról.

2.1 Első kategória:

- Önkormányzatok/városi tanácsok, amelyek közigazgatási határai megegyeznek egy helyi közigazgatási egység határaival. Ebben az esetben a helyi közigazgatási egység az urbanizáció fokának megfelelően (1. vagy 2. kód a megfelelési táblázatnak az urbanizáció foka oszlopában) nagyvárosnak, városnak vagy városrésznek minősül, és legalább 50 000 lakosa van.
- Önkormányzatok/városi tanácsok, amelyek közigazgatási határain belül több helyi közigazgatási egység van. Ez Portugália, az Egyesült Királyság, Írország, Görögország, Málta és Lettország önkormányzataira/városi tanácsaira jellemző, ahol az Eurostat helyi közigazgatási egységekről

⁵ A helyi közigazgatási egység és az urbanizáció fokának meghatározása itt olvasható:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units> ; http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Degree_of_urbanisation.

⁶ Az EU-28-LAU-2018-NUTS-2016-FR&PT_POP2017 (2018) című UIA megfelelési táblázat az UIA weboldal megfelelő pályázati lapjáról tölthető le. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy ez a táblázat kifejezetten az 5. felhívás céljára, a LAU – NUTS 2016, EU-28 and EFTA / available Candidate Countries (2018) (Helyi közigazgatási egységek – NUTS 2016, EU-28 és EFTA / rendelkezésre álló tagjelölt országok [2018]) Eurostat megfelelési táblázat és a LAU – NUTS 2016, EU-28 and EFTA / available Candidate Countries (2017) (Helyi közigazgatási egységek – NUTS 2016, EU-28 és EFTA / rendelkezésre álló tagjelölt országok [2017]) Eurostat megfelelési táblázat alapján készült. Emiatt felhívjuk a figyelmet arra, hogy Franciaország és Portugália esetében a táblázat két-két fület tartalmaz, míg a többi tagállamra vonatkozó információ egy-egy fülön van összegezve.

szóló meghatározása nem önkormányzatoknak/városi tanácsoknak, hanem önkormányzatközi egységeknek (községeknek) vagy statisztikai egységeknek (szavazóközeteknek) felel meg. Ebben az esetben az önkormányzat/városi tanács csak akkor lehet támogatható, ha van 50 000 lakosa és a lakosok többsége (több mint 50%-a) olyan helyi közigazgatási egységekben lakik, amelyek az urbanizáció fokának megfelelően (1. vagy 2. kód a megfelelési táblázatnak az urbanizáció foka oszlopában) nagyvárosnak, városnak vagy városrésznek minősülnek.

- Szervezett agglomerációk, melyek városi hatóságok csoportosulásai/társulásai és teljesítik az alábbi feltételeket:
 - A nemzeti jogszabály hivatalosan elismeri a (regionális és tartományi szinttől eltérő) helyi kormányzat egy szintjének, és az önkormányzatok/városi tanácsok kötelesek csatlakozni az önkormányzatok felettes szervezetéhez (tehát nem tartoznak ebbe a kategóriába az önkéntes alapon, egy konkrét cél érdekében és/vagy korlátozott időtartamra szerveződött társulások).
 - Csak önkormányzatok/városi tanácsok a tagjai (tehát nem tartoznak ebbe a kategóriába a más intézményeket, például egyetemeket, kereskedelmi kamarákat stb. magukban foglaló társulások).
 - Nemzeti jogszabály által meghatározott konkrét hatáskörökkel rendelkeznek, amiket a részt vevő önkormányzatok átruháznak az UIA projekt vonatkozó szakpolitikai területeire. Felkérjük a társulásokat, hogy adjanak pontos hivatkozást a nemzeti jogi keretre. A szervezett agglomerációknak a tervezés és megvalósítás terén kizárólagos hatáskörrel kell rendelkezniük az UIA projekt számára fontos szakpolitikai területeken.
 - Konkrét politikai (a részt vevő önkormányzatok közvetlen képviselete) és adminisztratív (külön személyzet) struktúrájuk van.

Példák arra, hogy az UIA kezdeményezése keretében mik számítanak szervezett agglomerációknak:

- Franciaország: Métropoles, Communautés Urbaines, Communautés d'Agglomération és Communautés de Communes, Etablissements Publics Territoriaux
- Olaszország: Città Metropolitane és Unione di Comuni
- Németország: Landkreis
- Spanyolország: Mancomunidades és Area Metropolitana Barcelona
- Egyesült Királyság: Combined Authorities
- Portugália: Comunidades Intermunicipais (CIM-ek)

Az olyan európai területi együttműködési csoportosulások (EGTC), amelyek tagjai csak (a fenti meghatározás szerinti) városi hatóságok, és az UIA tekintetében releváns politikák megtervezéséhez és megvalósításához szükséges konkrét kompetenciákkal rendelkeznek, szervezett agglomerációnak minősülnek, tehát az UIA pályázati felhívása keretében fő vagy társult városi hatóság minőségben pályázhatnak. Az olyan EGTC-k, amelyek tagjai közé egyéb szervezetek (pl. tagállamok, regionális hatóságok, társulások, egyetemek stb.) is tartoznak, nem minősülnek szervezett agglomerációnak, ezért fő vagy társult városi hatóság minőségben nem pályázhatnak, de teljesítő partnerként csatlakozhatnak a támogatható városi hatóság által benyújtott pályázathoz.⁷

Az UIA kezdeményezés keretében a szervezett agglomerációk egyetlen városi hatóságnak minősülnek, melyek képviselik az összes részt vevő önkormányzatot/városi tanácsot. Ezért a szervezett agglomerációk által benyújtott projektjavaslatban öt fő városi hatósággént kell feltüntetni.

A szervezett agglomerációk támogathatóságának ellenőrzésekor az állandó titkárság ellenőrizni fogja, hogy a lakosok teljes száma eléri-e az 50 000-t, és a lakosok többsége (több mint 50%-a) olyan helyi közigazgatási egységekben lakik, amelyek az urbanizáció fokának megfelelően nagyvárosnak, városnak vagy városrésznek minősülnek.

2.2 Második kategória

Városi hatóságok társulásai (városi hatóságok nemzeti/regionális társulásai, területi paktumok, fejlesztési körzetek stb.), valamint olyan különálló városi hatóságok, amelyek nem rendelkeznek formális együttműködési megállapodással, ám az UIA kezdeményezés keretében hajlandóak közösen pályázni, nem pályázhatnak egyetlen városi hatósággént.

Azonosítaniuk kell, hogy a részt vevő önkormányzatok/városi tanácsok közül melyik a fő városi hatóság, a többit pedig társult városi hatósággént kell felsorolni.

A támogathatóság feltétele, hogy az összes részt vevő (fő és társult) városi hatóság helyi közigazgatási egységnek, továbbá az urbanizáció fokának megfelelően nagyvárosnak, városnak vagy városrésznek

⁷ A fő és társult városi hatóságok (valamint teljesítő partnerek) szerepeivel és felelősségeivel kapcsolatban részleteket a jelen Feladatmeghatározás 5.1 szakaszában és az UIA Útmutató 2.1 szakaszában olvashatnak a pályázók.

minősül. Abban az esetben, ha a városi hatóságok közigazgatási határain belül több helyi közigazgatási egység van, az urbanizáció fokáról megfogalmazott fenti szabály ugyanúgy vonatkozik.

A pályázati űrlap benyújtásának idején még nem szükséges formálisan meghatározni a fő és társult városi hatóságok közötti kapcsolatot. A projekt jóváhagyása és támogatása esetén az UIA állandó titkársága át fog adni egy partnerségi megállapodási mintát a fő városi hatóságnak, amit alá kell írnia a megvalósítási fázis első hónapjaiban részt vevő összes partnernek (fő és társult városi hatóságoknak és teljesítő partnereknek).

A korábbi tapasztalatok azt mutatják, hogy a szervezett jogi státusszal és területi folytonossággal nem rendelkező, több mint 3 városi hatóságból (fő és társult városi hatóságokból) álló csoportosulások vagy társulások egyszeri projektjeinél fennáll a koherencia elvesztésének kockázata, és nehézségekkel küzdenek az érdemi eredmények felmutatásában. Emiatt azt javasoljuk a pályázni kívánó (szervezett agglomeráció státusszal nem rendelkező) városi hatóságok csoportosulásainak és/vagy társulásainak, hogy területileg érintkezzenek egymással és igyekezzenek korlátozni a részt vevő társult városi hatóságok számát.

Megjegyzés: Az EUROSTAT által helyi közigazgatási egységként elismert, azonban az urbanizáció foka alapján vidékinek minősített városi hatóságok kivételesen kizárólag társult városi hatóságokként vehetnek részt a jelen ötödik pályázati felhívás keretében a „Demográfiai változással” foglalkozó pályázatokban. A cél a városi-vidéki kapcsolatok elősegítése, ami különösen jelentős ebben a témában. A felhatalmazáson alapuló rendeletben rögzített követelményeknek történő teljes körű megfelelés érdekében az urbanizáció foka alapján vidékinek minősített helyi közigazgatási egységek nem jelölhetők meg fő városi hatósággként (így azok nem nyújthatnak be projektjavaslatokat), és azok lakossága nem vehető figyelembe az 50 000 lakosnak megfelelő minimális küszöbérték elérése szempontjából. A lakosságra vonatkozó minimális küszöbértéket biztosítani kell a fő városi hatóságnak és – adott esetben – az urbanizáció foka alapján az Eurostat által nagyvárosnak, városnak és/vagy városrésznek minősített társult városi hatóságoknak.

2.3 Közös követelmények a támogatható városi hatóságok számára

A támogatható városi hatóságok egyes kategóriáira jellemző fenti elveken túl az UIA kezdeményezés keretében a következő feltételek vonatkoznak az összes támogatható városi hatóságra:

- Az összes városi hatóságnak az EU valamelyik tagállamában kell lennie.

- Csak fenti meghatározás szerint támogatható hatóságok nyújthatnak be pályázatot az UIA pályázati felhívásának keretében. A teljesítő partner által benyújtott pályázati űrlap nem támogatható.
- A projektjavaslatban a (fenti meghatározás szerinti) városi hatóságok csak fő és/vagy társult városi hatósággént jelölhetők meg. A teljesítő partnerek kategóriája csak olyan intézmények és/vagy szervezetek számára van fenntartva, akiket az UIA kezdeményezése nem ismer el városi hatósággént.
- Egy városi hatóság vagy egy szervezett agglomeráció az egyes pályázati felhívások keretében csak egy projektjavaslatban vehet részt (még akkor is, ha ezeket a projektjavaslatokat ugyanazon pályázati felhívás különböző témáiban nyújtják be). Ez a szabály vonatkozik a társult városi hatóságokra is (egy önkormányzat csak egy projektjavaslatban vehet részt, akár fő városi hatóságnak, akár társult városi hatóságnak minősül).
- Ha az UIA kezdeményezése az előző pályázati felhívás keretében egy jóváhagyott projekttel már támogat egy városi hatóságot, akkor a kezdeményezés teljes időtartama alatt a városi hatóság nem nyújthat be egy új pályázati űrlapot ugyanabban a témában.

Az önkormányzatok/városi tanácsok teljes vagy részleges tulajdonában lévő ügynökségek és vállalatok (pl. az energiaügy/hulladékkezelés, a gazdasági fejlődés, a turizmus előmozdítása stb. terén) nem minősülnek helyi közigazgatási egységeknek, ezáltal nem ismerhetők el támogatható városi hatóságokként. Mindazonáltal ezek a szervezetek teljesítő partnerként részt vehetnek a partneri kapcsolatokban (a teljesítő partnerek szerepeivel és felelősségeivel kapcsolatban részletesebb információt a jelen Feladatmeghatározás 5.1 szakaszában és az UIA Útmutató 2.1 szakaszában olvashatnak).

Ahogy azt az előző bekezdésekben megállapítottuk, az UIA állandó titkársága a támogathatósági feltételek ellenőrzésekor elsődleges eszközként a **EU-28-LAU-2018-NUTS-2016-FR&PT_POP2017 (2018)** címet viselő UIA megfelelési táblázatot fogja használni. Ezért határozottan azt javasoljuk, hogy a pályázók a pályázati űrlap kitöltése előtt tekintsék át a táblázatot és ellenőrizzék, hogy támogathatók-e.

Amennyiben a táblázatban lévő adatok értelmezésével kapcsolatban hiányosságok, következetlenségek vagy kétségek vannak, határozottan azt javasoljuk a pályázóknak, hogy keressék fel az UIA állandó titkárságát, mielőtt kitöltenék és benyújtanák a pályázati űrlapot.

Ha a támogathatóság ellenőrzésekor valamely pályázó támogathatósági státusza bizonytalan, az UIA állandó titkársága kapcsolatba fog lépni a vonatkozó partnerekkel – ideértve az Eurostatot is – a támogathatóság meghatározása érdekében.

3 Az ötödik pályázati felhívás témái

A Bizottság úgy döntött, hogy szorosan az EU városfejlesztési menetrendjében meghatározott témákhoz igazítja azokat a témákat, amelyekkel a városi hatóságok az UIA kezdeményezés keretén belül foglalkozhatnak. Ezenfelül az Európai Bizottság olyan, úgynevezett „több területet érintő kérdésekre” tehetne javaslatot, amelyek nem szerepelnek a városfejlesztési menetrend témáinak felsorolásában, azonban kulcsfontosságú városi kihívásokra (pl. demográfiai változás) vonatkoznak. Konkrétabban, az UIA mindegyik pályázati felhívása bizonyos számú témára fog összpontosítani.

Az ötödik pályázati felhívás keretében a pályázók az alábbi témákban nyújthatnak be projektjavaslatokat:

- Levegőminőség
- Körkörös gazdaság
- Kultúra és kulturális örökség
- Demográfiai változás

Felkérjük az UIA pályázati felhívásának keretében pályázó városi hatóságokat, hogy a javasolt témák közül csak egyet válasszanak. Mivel azonban az azonosított kihívások hatásos kezeléséhez integrált megközelítésre van szükség, a pályázati űrlapot benyújtóknak lehetőségük van arra, hogy jellemezzék a más témákkal és szakpolitikai területekkel fennálló kapcsolatokat és külső hatásokat.

Ahogy erre már utaltunk, a Bizottság olyan projektjavaslatokat szeretne látni, amelyek kreatív, innovatív és tartós megoldásokkal kezelik a különböző azonosított kihívásokat. Mivel az UIA új ötletek laboratóriumaként fog szolgálni, a Bizottság célja ösztönözni a különböző szakterületeken szerzett tapasztalatokra épülő újszerű kísérletezést. Ebből az okból a Bizottság nem szorítja túlságosan szűk korlátok közé a várt projektjavaslatok típusait.

Ami az ERFA tematikus célkitűzéseinek és beruházási prioritásainak támogatását illeti, érzékelteni kell, hogy az átfogó projekt támogatja az ERFA tematikus célkitűzéseit és beruházási prioritásait. Azonban a 8-10. sz. tematikai célokhoz (amelyek inkább szociálisan orientáltak) hozzájáruló UIA-projektek is támogathatók, feltéve, ha:

- az átfogó projekt által létrehozott tudás tekinthető úgy, hogy az támogatja az ERFA tematikus célkitűzéseit és beruházási prioritásait; és
- a projekt túlnyomóan nem összpontosít az Európai Szociális Alap típusú tevékenységekre.

Kérem, tartsák szem előtt, hogy a projektjavaslatok kiválasztása és megvalósítása közben rendkívül fontos szempont az uniós finanszírozási programok és szakpolitikák, valamint a támogatott projektek egymást kiegészítő jellege és szinergiái. A támogatandó projektek kiválasztásakor az UIA kezdeményezés kiválasztási bizottsága kerülni fogja a párhuzamosságokat.

Az alábbi szakaszok részletes leírást adnak az UIA ötödik pályázati felhívásának 4 témájáról.

3.1 LEVEGŐMINŐSÉG

Átfogó meghatározás és a témák kontextusa

Az elmúlt évtizedekben elért jelentős előrelépés ellenére a környezeti levegő szennyezettsége marad az elsődleges korai halálozási ok az EU-ban. A finomrészecskék, a nitrogén-dioxid és az ózon megemelkedett szintje még mindig évente 390 000-nél is több ember korai halálához vezet az EU-ban. A légszennyezettség továbbra is káros hatással van az ökoszisztémákra, ugyanis az EU területének több mint fele ki van téve a túlzott nitrogén-lerakódásnak (eutrofizáció) és ózonkoncentrációknak. Ez hátrányosan érinti a biológiai sokféleséget, csökkenti a terméshozamokat és egyéb kárt idéz elő.

Az uniós környezeti politika a levegőszennyezés csökkentésére irányuló politikai keretrendszer kidolgozására és végrehajtására összpontosít, amely a nemzeti, regionális és helyi politikák levegőminőséggel kapcsolatos azon aspektusait erősítené, amelyeket a tagállamok nem tudnak hatásosan és hatékonyan kezelni. Az uniós szakpolitikáknak emellett az is a céljuk, hogy az Unió légszennyezés területén fennálló nemzetközi kötelezettségeit elsősorban a polgároknak a tervezésbe és végrehajtásba történő bevonásával hajtsák végre, és hogy a környezetvédelmi követelményeket beépítsék például az iparba, az építőiparba, a várostervezésbe és településrendezésbe, az energiaszektorba, a közlekedési ágazatba, a városi gazdálkodásba és a mezőgazdaságba. A környezeti légszennyezés fontosságát szemléltető adatok megtalálhatók [itt](#).

A városi hatóságok szerepe és jelentősége ebben a kérdésben

A városi hatóságok a legalkalmasabbak a polgárok egészségét és jólétét, valamint a környezet védelmét elősegítő helyi intézkedések végrehajtására, ugyanis ők ismerik a helyi körülményeket, és az ő irányításuk alatt vannak az innovatív megoldásokat elősegítő eszközök, például: várostervezés és településrendezés, infrastruktúra/közlekedés irányítása, építési engedélyek, városrész-korszerűsítés és az épületek adaptív újrafelhasználása, parkolási politika stb. Általában ők kezelik a helyi költségvetést, és az ő alkalmazásukban áll a személyzet, amely például szmog esetén intézkedéseket tesz meg vagy kényszerít ki, illetve hosszú távú levegőminőségi tervek kidolgozása és megvalósítása esetén gondoskodik a végrehajtásról.

Számos tagállamban a városi hatóságok a 2008/50/EK irányelv értelmében felelősek a hivatalos levegőminőségi tervek kidolgozásáért, végrehajtásáért és értékeléséért vagy a 2008/50/EK irányelv értelmében olyan városi levegőminőségi tervekért, amelyek össze vannak kapcsolva a hivatalos regionális levegőminőségi tervekkel. A hivatalos regionális levegőminőségi tervek esetében a városok gyakran jelentős szerepet játszanak, ugyanis jellemzően ők a régió gazdasági központjai, oda koncentrálódik a lakosság, a közlekedés és az ipar. A levegőminőségi cselekvési tervek ellenére számos ország számos városában továbbra is túlzott mértékű a lebegő részecske és a nitrogén-dioxid mennyisége, ami arra utal, hogy a megközelítés terén innovatív megoldásokra és fejlesztésekre van szükség: jobban kell érteni, hogy a levegőszennyezettségi probléma hol és mikor merül fel, és hogy az innovatív megoldások hogyan járulhatnak hozzá a megoldásokhoz.

A városi hatóságok feladata

Ki kell hangsúlyozni, hogy az egészséges életmód és a városi levegő minősége javítható, ha csökkentjük a levegőt szennyező anyagok vagy azok előanyagainak kibocsátását. A városi levegő minőségét nemcsak városon belüli (azaz közlekedés, háztartások fűtése, rosszul szigetelt épületek, ipar), hanem városi kívüli források is befolyásolják. Az ún. háttér-levegőszennyezettség előidézői a nem városi kibocsátások, például a mezőgazdaság, (szárazföldi) teherszállítás, természeti források és távoli (városi) területek kibocsátásai. A háttérforrásokról jó adatokkal (amelyek jellemzik a háttérkoncentrációt és a város hozzájárulását a levegő szennyezettségéhez) kell rendelkezünk ahhoz, hogy eldönthessük, mely városi források csökkenthetők legjobban (leginkább költséghatékonyan). Továbbá a városi környezetben nem homogén a légszennyezettség. A különböző források miatt megnövekedett szennyezettségű kritikus pontok vannak a városokban. Nagy felbontású modellek készítése segíthet azonosítani ezeket a kritikus pontokat, és lehetővé teszi azokat a pontosabb és költséghatékonyabb intézkedéseket, amelyek a leginkább alkalmasak az adott mikrokörnyezet számára.

Az a kérés a városi hatóságokkal szemben, hogy az innovatív megoldások meghatározásakor vegyék figyelembe és használják fel az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek a levegőpolitikai keret 12 város által történő végrehajtásáról szóló jelentéseiben ([Levegőminőség-politikai kísérleti projekt, Europe's urban air quality — re-assessing implementation challenges in cities \(Európa városainak levegőminősége: a városokban tapasztalt végrehajtási kihívások újraértékelése\)](#)) szereplő tanulságokat, a LIFE vagy a Horizont 2020 programok keretében végrehajtott projektekből (lásd például: a városok renaturálását célzó [urban waste management call 2015 \(2015. évi települési hulladékgazdálkodási felhívás\)](#); valamint a legutóbbi, [cross-cutting activities with focus on smart and sustainable cities \(az intelligens és fenntartható városokra összpontosító és több területet érintő tevékenységek\)](#)) származó tanulságokat és azokat adott esetben kapcsolják a meglévő tevékenységekhez, például a [TAIEX Peer-2-Peer programme \(TAIEX Peer-2-Peer program\)](#) szerinti csereprogramokhoz.

Anélkül, hogy megszabnánk, hogy milyen típusú projekteket várunk el, felkérjük a városokat, hogy különösen a következő szempontokat és kérdéseket tartsák szem előtt:

- Tiszta ingázó forgalom: innovatív mobilitási megoldások (pl. városi forgalomkorlátozási szabályozások, például alacsony szennyezőanyag-kibocsátású övezetek és/vagy dugódíj), amelyek célja, hogy csökkentsék a külvárosi és a város (városközpont) körüli más területekről ingázók forgalmának a városi levegő minőségére gyakorolt hatását. A városi hatóságok a mobilitási projektek és beruházások eredményeit felhasználhatnák az ingázók forgalmából származó légszennyezés leküzdésére, az eredmények fokozott figyelembevétele, valamint a társadalmi elfogadottság és a légszennyezésre gyakorolt hatás fokozását szolgáló innovatív megoldások tesztelésére és fejlesztésére. Kulcsfontosságú elem lenne a regionális hatóságokkal és a szomszédos önkormányzatokkal folytatott együttműködés, mivel az ingázás gyakran a város határain kívülről ered, és mivel a 2008/50/EK irányelv szerinti levegőminőségi terveket gyakran regionális szinten határozzák meg.
- Tiszta levegő és éghajlat: A városi hatóságok a legalkalmasabbak arra, hogy helyi szinten maximalizálják az energiával/éghajlattal és a levegőminőséggel kapcsolatos intézkedések közötti sinergiákat. Megvizsgálhatják például azokat a módszertanokat, amelyek azt a célt szolgálják, hogy beépítsék a levegőminőséget az éghajlat- és energiasztratégiáikba – köztük a Polgármesterek Szövetsége keretében kidolgozott, fenntartható energiával és éghajlatpolitikával kapcsolatos cselekvési tervekbe – javítva a kapcsolatot a környezeti levegő minőségéről szóló irányelvek alapján kidolgozott levegőminőségi tervekkel. Adott esetben az eredmények megoszthatók az érintett városi hálózatokban.

- Tiszta levegőt mindenkinek: a polgárok egészségügyi állapotuk miatt érzékenyebbé válhatnak a levegőszennyezésre. A városok kevésbé gazdag részeit, és így azok lakóit is jobban érintheti a levegőszennyezés. A városi hatóságok megvizsgálhatják például a várostervezés, a mobilitás, az energia és az információ kérdésével kapcsolatos innovatív intézkedéseket, megcélózva azt, hogy azok révén az ilyen veszélyeztetett csoportok kevésbé legyenek kiszolgáltatva a légszennyezettségnek, például a kevésbé gazdag és magas szennyezettségű területekre és/vagy a gyermekgondozási intézményeknek és iskoláknak, kórházaknak és/vagy idősothonoknak helyet adó területekre összpontosítva.
- A tiszta levegő mint civil tudomány: indikatív levegőminőségi mérések használata (pl. megbízható, alacsony költségű érzékelők telepítésével) a hivatalos levegőminőség-ellenőrző állomások méréseinek kiegészítéseként. A városi hatóságok – adott esetben a levegőminőség nyomon követéséért és a közegészségügyért felelős érdekelt felekkel együtt – megvizsgálhatják és összekapcsolhatják a civil tudományt az adatkezelés fejlett eszközeivel, valamint a minősített és megszilárdult levegőminőség nyomon követési gyakorlatokkal, a kapcsolódó projektek ([A LIFE érzékelőkkel kapcsolatos előkészítő projektje](#); az EP érzékelőkkel kapcsolatos kísérleti projektje) tapasztalataira építve.
- A tiszta levegőre vonatkozó tájékoztatás: a gyakran nagy politikai hatalmat élvező helyi hatóságok alkalmasak arra, hogy fokozzák a levegőminőségi intézkedések szélesebb körű társadalmi elfogadottságát például azzal, hogy pozitív társadalmi, egészségügyi és jóléti hatásokat biztosítanak és mutatnak be. A projektek keretében vizsgálni kell a helyi lakosság kulcsfontosságú szegmenseire – például iskolákban, az építőiparban és az egészségügyben – megfelelően irányuló olyan innovatív megközelítéseket, amelyek célja, hogy tovább növeljék a polgárok érzékenységet, és ösztönözzék a viselkedési és kulturális változtatásokat.
- A tiszta levegővel kapcsolatos irányítás: a többszintű és több szakterületre kiterjedő irányítás legjobb gyakorlatai. A levegőminőséggel kapcsolatos hatékony fellépés az irányítás valamennyi szintjétől és szintenként az azon osztályok közötti együttműködéstől függ, amelyek hatással lehetnek a levegő minőségére (például várostervezés és építési szabályzatok, mobilitás, útkarbantartás, városi zöld stb.). A projektek során meg kell tervezni és vizsgálni kell az irányítás különböző szintjein, például a helyi, a regionális és a nemzeti szinten, valamint az egyes szakterületeken belül a tiszta levegővel kapcsolatos szakpolitikák innovatív megközelítéseit.

Mivel ez a második alkalom, hogy a levegőminőség kérdését tartalmazza az UIA pályázati felhívás, azt javasoljuk, hogy a pályázók vizsgálják meg a [harmadik pályázati felhívás](#) keretében jóváhagyott projekteket.

3.2 KÖRKÖRÖS GAZDASÁG

Átfogó meghatározás és a témák kontextusa

Az [EU egyik prioritása](#) az áttérés a körforgásos gazdaságra, amelyben a termékek, alapanyagok és erőforrások értékét a lehető legtovább megőrzik a gazdaságban, a hulladék keletkezését pedig a minimálisra csökkentik. A víz az egyik kulcsfontosságú erőforrás az áttérés során, és a körforgásos városi vízgazdálkodás különös figyelmet igényel.

A körkörös gazdaság legnagyobb kihasználatlan hulladékkategóriája a szennyvíz. A víz újrafelhasználása (például a városi öntözéshez) javulhatna, ha a vízből kiválasztanák a szennyező vegyi anyagokat. A víz- és szennyvízrendszerek Európa jelentős energiafogyasztói (az [ENERWATER projekt](#) (H2020) szerint a 22 000 európai szennyvíztisztító telep az Unió teljes villamosenergia-fogyasztásának több mint 1% -át használja fel). Az Európai Bizottság 2018 februárjában javaslatot fogadott el az ivóvízről szóló felülvizsgált irányelvről, az ivóvíz minőségének javítása, valamint a polgárok szélesebb körű hozzáféréseinek és tájékoztatásának biztosítása érdekében. Az irányelv segítséget nyújt majd az uniós országok számára az ivóvíz erőforrás-hatékony és fenntartható módon történő kezelésében, hogy csökkenteni lehessen az energiafelhasználást és a szükségtelen vízvesztést. Emellett a csapvíz iránti bizalom fokozódása, a jobb hozzáférés és az ivóvíz használatának népszerűsítése következtében elősegíti a műanyag palackok számának a csökkentését is. A szociális jogok új európai pillérének az elveivel összhangban a javaslat szerint az uniós országoknak javítaniuk kell a mindenki számára elérhető, biztonságos ivóvízhez való hozzáférést, és a hozzáférést biztosítani kell a kiszolgáltatott és marginalizálódott csoportok számára is.

Ezzel egyidejűleg az Európai Bizottság megkezdte a települési szennyvízről szóló irányelv értékelését azzal a céllal, hogy megállapítsa, hogy mi működött, és milyen kulcsfontosságú kihívások maradnak a települési szennyvíz összegyűjtése és kezelése terén.

Emellett az Európai Bizottság a körkörös gazdaság keretében különös kihívásokkal szembesülő számos ágazat közül döntő intézkedéseket hoz a műanyag újrahasznosítása terén. 2018 májusában a pazarló és káros műanyag hulladék kezeléséről szóló műanyaggal kapcsolatos európai stratégia részeként új uniós szintű szabályok elfogadására tettek javaslatot az európai strandokon és tengerekben leggyakrabban előforduló 10 egyszer használatos műanyag termékre, valamint az elvesztett és elhagyott halászeszközökre összpontosítva. A javasolt intézkedések hozzájárulnak majd Európa körkörös gazdaságra való áttéréséhez, valamint az ENSZ fenntartható fejlesztési céljainak, valamint az EU éghajlattal kapcsolatos kötelezettségvállalásainak és iparpolitikai célkitűzéseinek eléréséhez.

A városi hatóságok szerepe és jelentősége ebben a kérdésben

A városi hatóságok a közérdek szolgálatában sokrétű tapasztalattal biztosítják a hulladékgazdálkodást. A városok emellett ösztönözhetik a fenntarthatóbb termelési és fogyasztási szokásokra való átállást. Kulcsfontosságú szerepet játszanak a szemetelés elleni küzdelemben, valamint a környezetben, ezen belül a folyókban és végül a tengerekben is fellelhető szilárd hulladék mennyiségének a csökkentésében. Az egyszer használatos műanyagtermékek gyártói számára új kötelezettségeket vezetnek be az egyszer használatos műanyagokról szóló jövőbeli irányelv keretében, ideértve a hulladék csökkentésére irányuló intézkedések finanszírozásának kötelezettségét is. A városok az elsők között fogják majd konkrétan bevezetni ezeket az új előírásokat.

A városok igen gyakran felelősek a fenntartható, hatékony és méltányos vízgazdálkodásért (beleértve az ivóvízellátást és a szennyvízkezelést is). A hálózatok és létesítmények megfelelő kezelése kedvezően hat a karbantartási költségekre és a helyi szintű beruházásokra. Ezenfelül a városi hatóságok közel vannak a polgárokhoz, ha a megfizethetőséggel kapcsolatos kérdések vetődnek fel.

A városi hatóságok feladata

Anélkül, hogy megszabnánk, hogy milyen típusú projekteket várunk el, felkérjük a városokat, hogy különösen a következő szempontokat és kérdéseket tartsák szem előtt:

Innovatív megoldások a települési hulladékban és a szennyvízáramokban lévő műanyagok és más szennyező anyagok, például a gyógyszerek csökkentésére, a következőkre összpontosítva:

- egyszer használatos műanyagok (amelyek leggyakrabban az óceánokba kerülnek az egyszer használatos műanyagokról szóló irányelvben leírtak szerint);
- a műanyag hulladék, mikroműanyag és más szennyező anyagok gyűjtése a vízfolyásokból és a túlfolyócsatornákból;
- a jellemzően problémás területeken a gyógyszerek által szennyezett szennyvíz gyűjtésének és elkülönített kezelésének elősegítése.

Innovatív megoldások a körkörös városi vízgazdálkodás érdekében, beleértve a következőket:

- a szennyvízgyűjtő és szennyvízkezelő telepek éghajlatsemlegessé vagy éghajlatpozitívá tétele: az energiafogyasztás/energiatermelés csökkentése;
- a települési szennyvíz újrafelhasználásához kapcsolódó teljes potenciál kiaknázása;
- jobb vízfelhasználási hatékonyság/a vízfogyasztás csökkentése, valamint a kiszolgáltatott és marginalizálódott csoportok számára a vízhez való hozzáférés és a megfizethetőség javítása.

Mivel ez a második alkalom, hogy a körkörös gazdaság kérdését tartalmazza az UIA pályázati felhívás, azt javasoljuk, hogy a pályázók vizsgálják meg a [második pályázati felhívás](#) keretében jóváhagyott projekteket.

3.3 KULTÚRA ÉS KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG

Átfogó meghatározás és a témák kontextusa

A [Kultúra](#) és a [kulturális örökség](#) – ezen belül a kulturális és kreatív ágazatok – alapvető fontosságú eszközök a regionális versenyképesség és a társadalmi kohézió szempontjából, ugyanakkor a városok és régiók identitásának kulcsfontosságú elemei is. Ezenfelül a kulturális részvétel jelentős hatást gyakorol a lakosok életminőségére, mivel hozzájárul a jólétükhöz és ahhoz, hogy a közösséghez tartozónak érezzék magukat.

Annak ellenére, hogy a kultúra és a kulturális örökség a [városi és regionális fejlesztési stratégiák fontos eleme](#), a bennük rejlő potenciált nem mindig használják ki teljes mértékben. Ennek egyik oka az, hogy fennmarad a hagyományos megközelítés, amely szerint az ezekben az ágazatokban végzett beruházások kizárólag a kulturális termékek előállításának a támogatására vagy az örökségvédelmi helyszínekbe vagy épületekbe való fizikai beavatkozásra összpontosítanak. Habár ezek a beruházások elengedhetetlenek a kulturális értékek és/vagy a művészi kifejezések fejlődésének a támogatásához, valamint Európa értékes tárgyi és immateriális kulturális örökségének a jövő generációi számára történő átadásához, alapvető fontosságú az olyan [innovatív megközelítések](#) támogatása, amelyek a cselekvések fenntarthatóságát célozzák és maximalizálják a területekre és közösségekre gyakorolt szociális és gazdasági előnyöket.

Általános alapelvekként ezeknek a beruházásoknak a következőkön kell alapulniuk:

- integrált megközelítések, a kultúrában és a kulturális örökségben rejlő azon lehetőségek jobb kiaknázásával, amelyek előnyöket teremtenek a [különbféle szakpolitikai területeken](#) (pl. kutatás, közlekedés, idegenforgalom, foglalkoztatás, környezetvédelem, vállalkozás: a kultúra és a kulturális örökség számos uniós politika, program és finanszírozás, többek között a [Kreatív Európa program](#), továbbá az [Európai strukturális és beruházási alapok](#), a [Horizont 2020](#), a [COSME](#), az [Európa a polgárokért](#) vagy a [külső fellépésekre irányuló uniós finanszírozási eszközök](#) által is nyújtott előnyökből részesül), valamint a városi projektek minőségét illetően;
- emberközpontú megközelítések, amelyek a projekteket az emberek és a közösségek tényleges igényeihez igazítják, és lehetőséget kínálnak számukra a kulturális és kulturális örökségből származó erőforrások előnyeinek kihasználására a közös alkotásban, a végrehajtásban és a [döntéshozatalban való részvételen alapuló megközelítések](#) révén;

- nyitott kormányzási modellek, a közszektor, a nonprofit és a magánszektor (különösen a kkv szektor) szereplőinek széles spektrumának bevonásával, lehetővé téve számukra a kultúra és a kulturális örökség finanszírozása innovatív formáinak, közvetlen vagy közvetett gazdasági vagy társadalmi előnyöknek a létrehozását.

A városi hatóságok szerepe és jelentősége ebben a kérdésben

A városok a kultúrán alapuló újítások laboratóriumai. Kulcsszerepet játszhatnak azáltal, hogy a stratégiáik céljául tűzik ki azt, hogy a polgárok és a közösségek számára lehetővé tegyék a kulturális és örökségi erőforrások jövőbeli kiaknázását, és hogy katalizátorként szolgálnak az integrált beruházásokban érdekelt felek és hatóságok széles köre számára. A helyi körülményekhez igazított, integrált, a helyszíni adottságokra alapozó fejlesztési erőfeszítések nagyobb eséllyel fognak sikeres eredményeket hozni. Az már például bebizonyosodott, hogy az [Európa Kulturális Fővárosa](#) címhez megkívánt stratégiai, hosszú távú és részvételen alapuló megközelítés [a városok és régiók számára fenntartható előnyöket](#) hozhat.

Az ilyen integrált megközelítésnek mindenekelőtt a helyi lakosok szükségleteit kell tükröznie [a kultúrához való hozzáférés és az abban való részvétel](#) elősegítése érdekében. A „hozzáférés” fogalmának központi eleme, hogy lehetővé tegye számukra a rendelkezésre álló kulturális ajánlatok igénybevételét, akár azáltal, hogy a nem hagyományos közönség számára „nyit ajtót” annak érdekében, hogy azokat a kulturális ajánlatokat vagy örökségi helyszíneket is kiélvezhessék, amelyekhez korábban egy sor akadály miatt nehéz volt hozzáférni. A (döntéshozatalban, a kreatív folyamatokban stb. való) „részvétel” fogalma a lakosokat aktív tárgyaló partnernek ismeri el, akikkel a kulturális ajánlatok tervezése és megalkotása során egyeztetni kell, vagy legalábbis be kell őket abba vonni.

Az intézkedéseknek és projekteknek – annak érdekében, hogy ezek a társadalom számára is előnyt teremtsenek – amennyire csak lehet, nyitottaknak és befogadóknak kell lenniük, lehetővé téve az összes lakos és közösség számára ezen erőforrásokkal kapcsolatos szerepvállalást és az ezekből való részesülést. Az [Európában, a kultúrában való részvétel](#) lel kapcsolatban elérhető adatok sajnos azt mutatják, hogy számos [akadály](#) miatt sok európai polgár nem vesz részt a kulturális tevékenységekben és nem is látogat el kulturális helyszínekre. Az Európai Bizottság az általa 2018 májusában javasolt [Új európai kulturális menetrend](#) keretében elismeri, hogy egyértelműen szükség van az európai emberek kulturális részvételének növelésére. A kulturális örökség európai évének (2018) konkrét célkitűzései között szerepelt a kultúra elérhetőbbé tétele is. Ezenfelül az év politikai örökségeként a [Kulturális örökségről szóló európai cselekvési](#)

[keretprogram](#) rögzíti, hogy a kulturális örökségben való részvételre ösztönzés továbbra is kihívás, ezért számos olyan intézkedést javasol, amelyek kifejezetten az Unió városaira irányulnak, vagy azok számára továbbra is relevánsak.

A városi hatóságok feladata

Az Innovatív városfejlesztési tevékenységek keretében és az Európai Unió ezzel kapcsolatos tevékenységeinek számba vétele alapján a városi hatóságok lehetőséget kapnak a kultúrához és a kulturális örökséghez való hozzáférést és az abban való részvételt érintő, innovatív, közösségi alapú megoldások kipróbálására, ami jó hatással lehet a növekedésre és a munkahelyteremtésre, a társadalmi összetartásra és társadalmi beilleszkedésre.

Anélkül, hogy megszabnánk, hogy milyen típusú projekteket várunk el, felkérjük a városokat, hogy különösen a következő szempontokat és kérdéseket tartsák szem előtt:

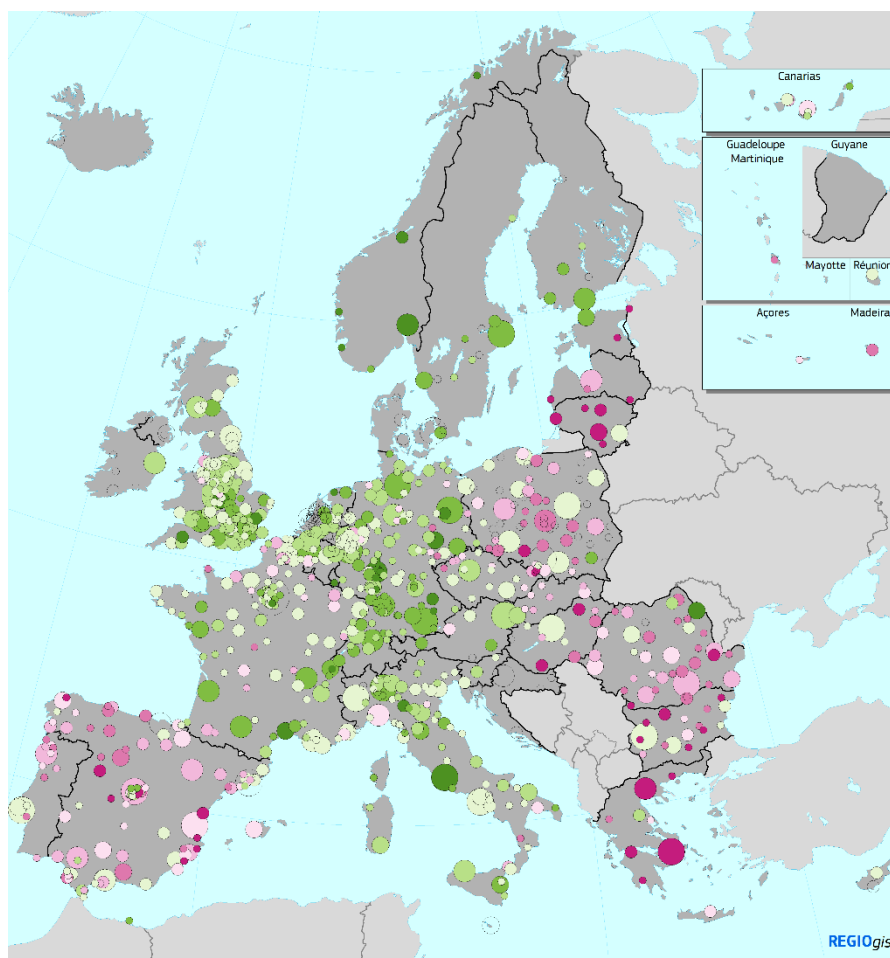
- a kultúrához és rekreációs szolgáltatásokhoz, különösen kulturális „harmadik helyekhez” (tág értelemben vett fizikai helyek, ahol az emberek kapcsolódhatnak egymáshoz, kezdve kulturális központoktól vagy múzeumoktól a rekreációs központokon át, a városi kertekig vagy közkönyvtárakig) való hozzáférés és abban való részvétel révén a társadalmi beilleszkedés és összetartás előmozdítása.
- innovatív, részvételen alapuló szabályozási és irányítási modellek meghatározása és bevezetése a kulturális örökség és kulturális javak érdekében például – de nem kizárólagosan – a várospolitikák és a digitális bölcsészettudományok közötti olyan kölcsönös kapcsolódási pontok keresésével, amelyek hozzájárulhatnak a kultúra-központú részvételen alapuló városi folyamatokhoz (lásd például: [európai CrossCult projekt](#)).
- a természeti örökség, különösen a városkörnyéki területek és a történelmi központok fejlesztése annak érdekében, hogy minőségi kulturális közterek épüljenek, amelyek által fejleszthető a városok összetartozásának érzése és ellenállóképessége;
- az érintettek és az innovatív köz- és magánszféra partnerségeinek részvételén alapuló, kultúra és kulturális örökséghez kapcsolódó, fenntartható üzleti modellek felhasználása révén a helyi foglalkoztatás előmozdítása.
- a társadalmi és fizikai jólét fokozására irányuló innovatív modellek vizsgálata a kultúrához és a kulturális örökséghez való fokozott hozzáférés és részvétel biztosítása révén;
- új stratégiák meghatározása a hosszú távú folyamatos turizmus biztosítása érdekében, kihasználva a kistérség/városrész/vidéki örökség helyszíneinek potenciálját;

- a kultúrák közötti párbeszéd előmozdítása a kultúrához való jobb hozzáférés és az abban való szélesebb körű részvétel révén.

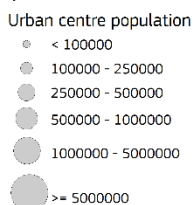
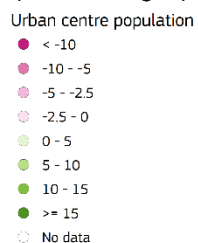
3.4 DEMOGRÁFIAI VÁLTOZÁS

Átfogó meghatározás és a témák kontextusa

Az Európai Unió népességének 43%-a olyan NUTS 3 régióban él, amelyben a népesség természetes módon csökkent 2005 és 2015 között. Az Európai Unió népességének majdnem egyharmada, 31%-a viszont olyan régióban él, amely 2005 és 2015 között a népességét nettó elvándorlás miatt veszítette el, vagyis több ember hagyta el a területet, mint amennyi odaérkezett. A legnagyobb népességcsökkenés azokban a régiókban következett be, ahol egyszerre fordult elő a népesség természetes csökkenése és a nettó elvándorlás (a részletekért lásd: [a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról szóló hetedik jelentés](#)). Ezzel ellentétben a fővárosi régiókban népességnövekedés tapasztalható. A városok szintjét vizsgálva azonban az Európa Unióban több, főváros szintjét el nem érő, kis- és közepes méretű város népességcsökkenéssel szembesült az elmúlt évtizedekben, vagyis zsugorodó városokról beszélhetünk. Az alábbi grafikon az uniós városok népességének az EUROSTAT által meghatározott változásait mutatja be a 2012 és 2017 közötti időszakban. E jelenség általánosságban érinti az egész Uniót, különösen a kelet- és dél-európai országokat.

Population change by city, 2012-2017

2013-2018: FI, PT, SK
 2012-2017: BG, CZ, DE, EE, ES, IT, LT, LV, RO, UK
 2011-2017: SE*
 2011-2016: BE, CH, HU, IE, LU, SI
 2009-2014: AT, FR, NL, PL
 2008-2013: NO
 2006-2011: EL*
 different reference periods for some cities
 Sources: Eurostat, DG REGIO

0 500 km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

A városi hatóságok szerepe és jelentősége ebben a kérdésben

A városi zsugorodás alapvető kihívásokat teremt a városi társadalmak, a várostervezési folyamatok és az irányítási rendszerek vonatkozásában. A népességsökkenés a városi élet szinte minden területére – az üzletre és foglalkoztatásra, lakhatásra, társadalmi (beleértve iskolai) és műszaki infrastruktúrára, önkormányzati pénzügyekre, társadalmi összetartásra, szegregációra stb. – kihat. A zsugorodás az építkezések, a városi területek és az infrastruktúra kínálati és keresleti oldalán eltérést eredményez. A városi zsugorodás irányítása vagy kezelése kihívást jelent, hiszen a zsugorodás által kiváltott körülmények között a kormányzati intézkedések a bizonytalanság és szétaprózódás kockázatát hordozzák magukban.

Az előregedő társadalom jelensége különösképp érinti a zsugorodó városokat, például társadalmi és egészségügyi szolgáltatások, és a munkaerőpiac alakulása, például az aktív munkaerő csökkenése révén. Mindkét következmény erősen befolyásolja a gazdasági fejlődés fenntarthatóságát. A külvárosok növekedése vagy a városok terjeszkedése – vagyis amikor a népesség a városi régió belül a városközpontból a városrészek peremterületeire költözik – is a népesség csökkenésének okai közé sorolható. Emellett a közép-, kelet- és dél-európai tagállamokban megfigyelhető elvándorlás folyamata is hozzájárul a városok zsugorodásához és az elnéptelenedéshez.

A zsugorodás elismerése, valamint a gazdasági és demográfiai körülményekhez való alkalmazkodás a városi hatóságok számára akár lehetőséget is biztosíthat a helyi önkormányzatok és a közszolgáltatások modernizálására, valamint a középület- és földhasználatra vonatkozó politikák átszervezésére.

A városi hatóságok feladata

A városi hatóságoknak innovatív megoldásokat kell megvizsgálni annak érdekében, hogy tudjanak alkalmazkodni a demográfiai hanyatláshoz, hogy a demográfiai tendenciákat visszafordíthassák, és hogy vonzó feltételeket teremtsenek a releváns gazdasági tevékenységek folytatásához és a lakosok számára a fenntartható városfejlesztés és a demográfiai hanyatlás ellensúlyozása érdekében. Anélkül, hogy megszabnánk, hogy milyen típusú projekteket várunk el, felkérjük a városokat, hogy különösen a következő szempontokat és kérdéseket tartsák szem előtt:

- közösségi alapú társadalmi és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés, a munkaerő részvételének ösztönzése a gyermek-/idősgondozást biztosító megoldások révén, az életminőség javítása, beleértve a nemek és a generációk közötti párbeszédre összpontosító részvételen alapuló módszereket;
- az alapvető közszolgáltatásokhoz való hozzáférés és azok fenntarthatósága;
- a meglévő állami infrastruktúra és szolgáltatások átszervezése;
- a föld- és középület-használat újraszervezése;
- 5.0-as társadalom kifejlesztése, pl. robotika és mesterséges intelligencia használatával;
- „ezüst gazdaság” kifejlesztése;
- az aktív munkaerő megerősítése a helyi munkaerő megtartása és átképzése, valamint új aktív munkaerő odavonzása révén;
- helyi vállalkozások ösztönzése, különösen a fiatal népesség esetében;
- a munkaerőpiaci intézmények, a szakoktatási és képzési létesítmények kapacitásának, valamint az élethosszig tartó tanulmányokkal kapcsolatos kapacitás megerősítése.

A nagyobb városokkal párhuzamosan figyelmet kell fordítani a kisebb és közepes méretű zsugorodó városokra is. Amennyiben az innovatív megoldások a város és a vidék összekapcsolására vagy funkcionális területekre irányuló megközelítést követelnek meg, e témakör keretében lehetőség lesz az urbanizáció foka szerint vidékinek minősített helyi közigazgatási egységeknek a projektpartnerségbe történő bevonására. Az e dokumentum 2.2. pontjában szereplő meghatározás szerint azonban „az urbanizáció foka alapján vidékinek minősített helyi közigazgatási egységek nem jelölhetők meg fő városi hatóságként (így azok nem nyújthatnak be projektjavaslatokat), és azok lakossága nem vehető figyelembe az 50 000 lakosnak megfelelő minimális küszöbérték elérése szempontjából. A lakosságra vonatkozó minimális küszöbértéket biztosítani kell a fő városi hatóságnak és – adott esetben – az urbanizáció foka alapján az Eurostat által nagyvárosnak, városnak és/vagy városrésznek minősített társult városi hatóságoknak.”

A városi hatóságoknak az e témában történő jelentkezés esetén olyan statisztikai bizonyítékot kell szolgáltatniuk a népességhanyatlásról, ami indokolja a zsugorodó várossá minősítést. Ennélfogva kérjük, vegye figyelembe, hogy a teljes népesség csökkenése (zsugorodási feltétel) **elengedhetetlen feltétele** annak, hogy e témában az ötödik pályázati felhívásra jelentkezessen. A városok e feltétel fennállásának bizonyítását követően javaslatokat nyújthatnak be olyan konkrét témákkal kapcsolatban, mint például az „ezüst gazdaság”, vagy a fiatal tehetségek vonzása stb. A zsugorodási feltételre vonatkozó bizonyítékot mindenesetre nem a pályázati feltételek teljesülése ellenőrzésének részeként, hanem a stratégiai értékelés keretében vizsgálják felül, amikor is a megoldandó helyi kihívás jelentőségével foglalkoznak. Ennélfogva arra kérjük a pályázókat, hogy a népesség hanyatlásra vonatkozó indokolásukat/igazolásukat a pályázati űrlap „**A megoldandó fő kihívás(ok)**” címet viselő **C.1.1.** pontjában jelöljék meg.

4 Finanszírozási elv

Az összköltség elve

Az UIA kezdeményezése az összköltség elvét követi. A projektet a támogatható költségek 80%-áig az ERFA társfinanszírozza. Minden ERFA-támogatást kapó partnernek biztosítani kell a költségvetése legalább 20%-át, közforrásból vagy magánforrásból, ehhez felhasználhat saját forrásokat, és más forrásokat is. A partnerek hozzájárulhatnak készpénzben és/vagy természetben. Meg kell jegyeznünk, hogy az UIA támogathatósági szabályai szerint a nem fizetett önkéntes munka nem támogatható, valamint a fizetett személyzetet készpénzbeli hozzájárulásnak kell tekinteni.

ERFA-kifizetések

Az UIA fizetési rendszere főként az ERFA-támogatás előzetes fizetésének elvén⁸, továbbá a ténylegesen felmerült költségek (ideértve átalányok) visszatérítésének elvén alapul:⁹

- A fő városi hatóság az ERFA-támogatás 50%-ának megfelelő összegű első előleget a támogatási megállapodás (és ha szükséges, akkor a partnerségi megállapodás) aláírása után 90 napon belül kapja meg. Az első előleg magában foglalja az előkészítési költségek átalányösszegét (maximum 16 000 euró ERFA).
- Az ERFA második előzetes kifizetése az ERFA-támogatás 30%-ával egyezik meg, ezt a fő városi hatóság az időközi helyzetjelentés benyújtását és jóváhagyását, valamint a projektköltségek első szintű ellenőrző szerv általi ellenőrzését követően kapja meg. A bejelentett kiadásnak el kell érnie az első előfizetett részletnek (ez a projekt teljes költségvetés 35%-ának felel meg) legalább a 70%-át.
- Az ERFA-támogatás (mínusz a projekt lezárására és a tudásátadásra szánt összeg) 20%-ának megfelelő harmadik ERFA-kifizetést a fő városi hatóság a végső helyzetjelentés benyújtása és jóváhagyása után kapja meg. Ezt a jelentést a projekt záró dátuma után legfeljebb 3 hónapon belül be kell nyújtani, és tartalmaznia kell az első szintű ellenőrző szerv által ellenőrzött projektköltségeket. Fontos megjegyezni, hogy a harmadik kifizetés már nem az előzetes kifizetés elvén alapul, hanem a felmerült és kifizetett költségek visszatérítésének elvén. Ezért a projekt megvalósításának utolsó fázisában a projektpartnereknek elő kell finanszírozniuk a költségeket.
- A fő városi hatóság a végső minőségi jelentés (ezt a projekt vége után legfeljebb egy éven belül kell benyújtani) jóváhagyását követően kapja meg az utolsó kifizetést. A kifizetés összege maximum 12 000 euró ERFA, és magában foglalja a projekt lezárásának fázisát és a tudásátadást.

5 A projekt létrejötte és projektfejlesztés

5.1 Az Innovatív városfejlesztési tevékenységek keretében létrejött partneri kapcsolatok

Csak az UIA felhatalmazáson alapuló rendelet 2. cikke szerint meghatározott támogatható hatóságok nyújthatnak be pályázatot az UIA pályázati felhívásának keretében.

Azonban az UIA-kezdemenyezések keretében elvárjuk a városi hatóságoktól, hogy erős helyi kapcsolatokat építsenek a megfelelő kiegészítő partnerekkel. Mindegyik partnernek az EU-ból kell származnia. Az UIA projekt keretében létrejött partneri kapcsolatok tagjai lehetnek a fő városi hatóság,

⁸ Ahogy ezt megállapítja az Európai Bizottság és Hauts-de-France régió (ex-Region Nord-Pas-de-Calais) által 2015-ben aláírt feladatáttruházási megállapodás.

⁹ Ua.

a társult városi hatóságok és a teljesítő partnerek. Az érdekeltek szélesebb körei nem tartoznak a projekt partnerei közé, ám őket is be kell vonni a projektbe.

- **Fő városi hatóság:** az UIA kezdeményezése az alapján működik, hogy egy városi hatóság felelős a teljes projekt átfogó megvalósításáért és irányításáért. A fő városi hatóság aláírja a támogatási megállapodást a megbízott szervvel, és megkapja az ERFA-támogatást, amit a meghatározott szerepeik és felelősségeik (és vonatkozó költségvetés) szerint szét kell osztani a többi partner (társult városi hatóságok és/vagy teljesítő partnerek) között. Szervezett agglomerációk esetén az UIA-projekt keretében az összes városi hatóságot magában foglaló intézményt fogjuk tekinteni a városi hatóságnak, és ez lesz fő városi hatóságként megjelölve.
- **Társult városi hatóságok:** Városi hatóságok társulásai (városi hatóságok nemzeti/regionális társulásai, területi paktumok vagy társulások, fejlesztési körzetek stb.), amelyek nem rendelkeznek szervezett agglomeráció jogi státusszal, továbbá különálló városi hatóságok, amelyek nem rendelkeznek formális együttműködési megállapodással, ám az UIA kezdeményezés keretében hajlandók közösen pályázni. A pályázati úrlapon meg kell jelölniük az egyik helyi közigazgatási egységet fő városi hatóságként, és a többi helyi közigazgatási egységet társult városi hatóságokként. A társult városi hatóságok konkrét tevékenységek elvégzéséért, valamint a kapcsolódó teljesítések/kimenetek megvalósításáért lesznek felelősek. A társult városi hatóságok rendelkezni fognak a projekt költségvetésének egy részével, és jelentést fognak tenni a tevékenységek elvégzése közben felmerült költségekről. A társult városi hatóságokkal kapcsolatos részletes információk (ideértve a jogi státuszt, a tapasztalatokat és kompetenciákat, a kapcsolattartó személyeket stb.) a pályázati úrlapon lesznek megadva.
- **Teljesítő partnerek:** intézmények, ügynökségek, szervezetek, magánszektorbeli partnerek és társulások, amelyek aktív szerepet vállalnak a projekt megvalósításában. A városi hatóságoknak az átláthatóság és egyenlő bánásmód elvét tiszteletben tartva kell kiválasztaniuk a teljesítő partnereiket. Konkrét tevékenységek elvégzéséért, valamint a kapcsolódó teljesítések/kimenetek megvalósításáért lesznek felelősek. Meg kell jegyeznünk, hogy csak jogi személyiséggel rendelkező szervezetek vehetnek részt a projektben teljesítő partnerként. A projektben nem vehetnek részt teljesítő partnerként olyan tanácsadó cégek, amelyek elsődleges célja az európai projektek kidolgozása és irányítása.

- **Érdekeltek szélesebb körének** is részt kell vennie a projekt megtervezésében és megvalósításában. Ebbe a körbe tartozhatnak intézmények, ügynökségek, szervezetek és társulások. Nem lesz közvetlen szerepük (ezáltal nem lesz külön költségvetésük a megvalósítás számára), ám fontosnak tekintendők a gördülékeny és hatásos megvalósítás, valamint a projektért vállalt közös felelősség tekintetében.

Az UIA Útmutatójában részletes információ olvasható a városi hatóságok (és ha vonatkozik, akkor a társult városi hatóságok) és a teljesítő partnerek szerepeiről és felelősségeiről.

5.2 **A projekt tevékenységei**

Az UIA-projektek keretében végzett tevékenységeket munkacsomagokba kell rendszerezni, és a tevékenységeknek támogatniuk kell az ERFA egy vagy több tematikus célkitűzését és beruházási prioritását, ahogy azokat ismerteti az európai strukturális és beruházási alapokra vonatkozó CPR 9. cikke¹⁰ és az ERFA-rendelet 5. cikke.

Ebből a célból különböző típusú munkacsomagokat (mcs.) kell használni, ezeket alább soroljuk fel:

- előkészítés mcs.
- projektmenedzsment mcs.
- kommunikációs mcs.
- megvalósítási mcs.
- beruházási mcs.

A beruházási munkacsomag kivételével az összes egyéb típusú munkacsomag kötelező az UIA projekt pályázatainak keretében.

Ezenfelül mindegyik projektben részt fog venni az UIA egyik szakértője, hogy

- folyamatosan tanácsot adjon és útmutatást biztosítson a tevékenység lényegéről, különös tekintettel az innovatív tartalmára;
- segítsen kidolgozni a dokumentációt és a kimeneteket, amivel rögzítik és elterjesztik a szerzett tapasztalatokat és a helyes gyakorlatokat stb. a széles közönség számára;

¹⁰ A közös rendelkezésekről szóló 1303/2013/EU rendelet:
<http://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=celex:32013R1303>.

- gondoskodjon arról, hogy a tevékenység jó úton halad, és összhangban van az elfogadott javaslattal.

Az UIA szakértőinek költségeit (ideértve az utazást és szállást) az UIA kezdeményezése fedezi, így azokat a projekt költségvetése nem tartalmazza.

Az UIA Útmutatója ad további információt az UIA-projektek munkaterveinek szerkezetéről, valamint az UIA szakértőinek szerepéről és feladatairól.

5.3 Költségvetési tételek és támogatható költségek

Az UIA-projektek megvalósításával kapcsolatban felmerülő összes költség az UIA Útmutatója (ld. a 4.2 szakaszt) szerint támogatható, és azokat a megfelelő költségvetési tételek soraiban fel kell tüntetni.

- Személyzet
- Iroda és adminisztráció
- Utazás és szállás
- Külső szakértők és szolgáltatások
- Felszerelés
- Infrastruktúra és építési munkálatok

5.4 További megfontolások: közbeszerzés, ellenőrzés és állami támogatás

Be kell tartaniuk az alkalmazandó közbeszerzési szabályokat azoknak a projektpartnereknek, akik a vonatkozó nemzeti közbeszerzési jogszabályok meghatározása szerint ajánlatkérő hatóságok.

Egy első szintű ellenőrző szervnek ellenőriznie kell a projekt keretében bejelentett kiadásokat. A független első szintű ellenőrző szerv véleményének ki kell térnie a bejelentett kiadás jogszerűségére és szabályosságára, a termékek és szolgáltatások leszállítására, a bejelentett kiadások megbízhatóságára, valamint a kiadások és a műveletek uniós és nemzeti szabályoknak való megfelelésére. Mivel az első szintű ellenőrző szervet közvetlenül az UIA kezdeményezés jelöli ki és fizeti, a projekt partnereinek nem kell számolnia ellenőrzési (auditálási) költségekkel a költségvetés felállításakor.

Annak érdekében, hogy a belső piacon aktív üzleti vállalkozások számára fenntartsuk az egyenlő versenyfeltételeket, a jóváhagyott projektek megtervezésekor szem előtt kell tartani az állami támogatási szabályokat, ezzel biztosítva az állami támogatás hatásosságát és megelőzve a piaci

torzulásokat, mint például a magántámogatás kizorítását, a kevésbé hatékony piaci struktúrák létrehozását vagy a gazdaságtalan vállalkozások fenntartását.¹¹ Ügyelni kell arra, hogy az Innovatív városfejlesztési tevékenységek finanszírozása nem torzítja a versenyt és nem avatkozik bele a piacba elegendő ok nélkül.

Közelebbről, az UIA olyan, központilag irányított uniós eszköz, amelyet egy megbízott szervezet, a Région Hauts-de-France közvetített irányításával hajtanak végre. Az Európai Unió Bizottsága az ERDF-en keresztül finanszírozza az Innovatív városfejlesztési tevékenységeket (a projekt költségvetésének maximum 80%-áig), ami nem tekintendő a tagállamok ellenőrzése alá eső erőforrásnak, és így az állami támogatásokra vonatkozó jogszabályok hatályán kívül esik. A fennmaradó költségeket (a projekt költségének legalább 20%-át) közforrásból vagy magánforrásból is lehet biztosítani. A magánforrásból érkező hozzájárulások az állami támogatásokra vonatkozó törvények hatályán kívül esnek. Amennyiben a hozzájárulások állami forrásból származnak – feltéve, hogy a projekt által érintett tevékenységek nem gazdasági jellegűek –, az ilyen projekt finanszírozása nem minősül állami támogatásnak. Azonban, ha egy tagállam közforrásaiból hozzájárulás érkezik egy „gazdasági tevékenységeket” magában foglaló projekthez – azaz árukat vagy szolgáltatásokat kínál a piacon –, akkor a projektet úgy kell megtervezni, hogy a közpénzből juttatott hozzájárulások megfeleljenek az állami támogatási szabályoknak minden szinten, tehát a projekt vagy a létesítmény felelősenek, építőjének és/vagy működtetőjének a szintjén. Ilyen esetekben a közfinanszírozás biztosításának összhangban kell lennie a de minimis rendelet követelményeivel, vagy az általános csoportmentességi rendelet, vagy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó határozat feltételeivel.

Az UIA útmutatója ad részletes információt a közbeszerzésekről és az állami támogatásról.

6 A pályázás folyamata

Az UIA ötödik pályázati felhívásának pályázati csomagja az alábbiakat tartalmazza:

- a jelen feladatmeghatározás az EU összes nyelvén rendelkezésre áll. Felhívjuk azonban a figyelmet, hogy eltérés esetén az angol nyelvi változat az irányadó;
- technikai útmutató az Electronic Exchange Platformhoz (EEP);

¹¹ További útmutatásért az állami támogatás fogalmának meghatározásáról ld. az állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közleményt, ahogy azt a TFEU 107(1). cikke („NOA”) közzéteszi: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=hu](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=hu).

- részletes útmutató a pályázati űrlap kitöltéséhez az EU összes nyelvén rendelkezésre áll az EEP rendszerében. Felhívjuk azonban a figyelmet, hogy eltérés esetén az angol nyelvi változat az irányadó.

A pályázati űrlap és a megerősítő nyilatkozat működő verzióját is rendelkezésre bocsátjuk, ezzel segítve a pályázat megfogalmazását (a szöveges dokumentum csak angol nyelven áll rendelkezésre).

Továbbá a kezdeményezés átfogó szabályai tekintetében kimerítően kell tanulmányozni az UIA Útmutatóját (csak angol nyelven áll rendelkezésre).

Minden dokumentáció megtalálható az UIA webhelyén, ahol valamennyi releváns információt egyetlen oldal tartalmaz.

Az UIA az [elektronikus információcsere platformot \(Electronic Exchange Platform, EEP\)](#) használja, ennek köszönhetően a pályázás folyamata teljes mértékben papírmentes. **A pályázat része a pályázati űrlap és a besz kennelt, aláírt megerősítő nyilatkozat.** A pályázati űrlaphoz melléklet csatolható és tölthető fel. Ez lehet a beavatkozás területét jelző térkép, egy grafikon, egy szemléltető ábra stb. Az EEP Útmutatója pontosítja, hogy milyen típusú és méretű fájlokat lehet csatolni.

Bár a pályázatok benyújthatók az Unió bármelyik hivatalos nyelvén, határozottan azt javasoljuk, hogy a pályázók jól érthető angol nyelven töltsék ki a pályázatokat.

Meg kell jegyeznünk, hogy a pályázati űrlapok stratégiai és működési értékelését az angol nyelvű verzió alapján végzik (amennyiben a pályázati űrlapot egy másik nyelven nyújtják be, az állandó titkárság egy külső szolgáltatót bíz meg az angolra fordítással). A fordítás minőségét nem garantálja az állandó titkárság, ezt a kockázatot a pályázók vállalják. Emellett a támogatási megállapodásnak, a projektmenedzsmentnek, a hivatalos jelentéseknek, a főbb teljesítéseknek, valamint a megbízott szervvel és az állandó titkársággal folytatott összes kommunikációnak angol nyelvűnek kell lennie.

A pályázati űrlap és a megerősítő nyilatkozat benyújtásának végső határideje 2019. december 12., közép-európai idő szerint délután 2 óra.

7 A kiválasztás folyamata

A benyújtást követően mindegyik pályázat egy kiválasztási eljárásnak lesz alávetve, ami az alábbi lépésekből áll:

1. a támogathatóság ellenőrzése;
2. stratégiai értékelés;
3. működési értékelés.

7.1 A támogathatóság ellenőrzése

A pályázati felhívás lezárása után az állandó titkárság ellenőrzi az összes benyújtott projektkérelem támogathatóságát. A támogathatóság ellenőrzésének célja:

- ellenőrizni, hogy a beérkezett pályázati űrlapok és a csatolmányok megfelelnek-e a formális támogathatósági követelményeknek;
- elkerülni a nem támogatható pályázatok további értékelését;
- biztosítani a finanszírozásra kiválasztott javaslatok egyenlő bánásmódját.

Alább olvashatók az UIA támogathatósági feltételei:

1. A pályázati űrlap elektronikus úton be lett nyújtva az EEP-en keresztül a feladatmeghatározásban vagy pályázati felhívásban feltüntetett határidőn belül.
2. A pályázati űrlap hiánytalanul ki van töltve (beleértve az összes kötelező mcs.-t).
3. A pályázó egyetlen városi hatóság valamely közigazgatási egységen belül, amely az urbanizáció fokának megfelelően nagyvárosnak, városnak vagy városrésznek minősül, és legalább 50 000 lakosa van.

VAGY

A pályázó helyi közigazgatási egységekből álló, szervezett agglomeráció jogi státusszal rendelkező városi hatóságok társulása vagy csoportosulása, ahol a lakosok többsége (több mint 50%-a) olyan helyi közigazgatási egységekben lakik, amelyek az urbanizáció fokának megfelelően nagyvárosnak, városnak vagy városrésznek minősülnek, valamint az összlakosság legalább 50 000 fő.

VAGY

A pályázó szervezett agglomeráció jogi státusszal nem rendelkező városi hatóságok társulása vagy csoportosulása, és a részt vevő városi hatóságok (fő városi hatóság és társult városi hatóságok) olyan helyi közigazgatási egységek, amelyek az urbanizáció fokának megfelelően nagyvárosnak, városnak vagy városrésznek minősülnek, valamint az összlakosság (fő városi hatóság, plusz a társult városi hatóságok) legalább 50 000 fő.

4. Ha a csoportosulás és/vagy társulás nem rendelkezik szervezett agglomeráció jogi státusszal, akkor a városi hatóságot és a társult városi hatóságokat meg kell jelölni a pályázati űrlapon.

5. A vidéki helyi közigazgatási egységek – ha van ilyen – kivételesen kizárólag társult városi hatóságokként vehetnek részt a jelen pályázati felhívás keretében a „Demográfiai változással” foglalkozó pályázatokban. Ebben az esetben a nagyvárosnak, városnak és/vagy városrésznek minősített valamennyi helyi közigazgatási egység (fő és társult városi hatóság) eléri az 50 000 lakosnak megfelelő minimális küszöbértéket.
6. A támogatási időszak be van tartva: a projekt végének időpontja összhangban van a felhívás és a kezdeményezés követelményeivel.
7. A maximum költségvetésre vonatkozó követelmények és a társfinanszírozási elv tiszteletben vannak tartva.
8. Az összes részt vevő partner (fő városi hatóság, társult városi hatóságok és teljesítő partnerek) az EU tagállamából való.
9. A pályázó városi hatóságok (fő városi hatóságok és/vagy társult városi hatóságok) ugyanazon pályázati felhívás keretében csak egy projektjavaslatban vesznek részt.
10. A pályázó városi hatóságokat (fő városi hatóságokat és/vagy társult városi hatóságokat) nem választották ki és nem finanszírozták ugyanabban a témában az UIA előző pályázati felhívásának keretében.
11. A (fő) városi hatóság képviselője által megfelelően aláírt megerősítő nyilatkozat fel van töltve az EEP rendszerébe.

Ha nincs betartva az összes fenti követelmény, akkor a pályázat nem támogathatónak minősül, és nem végeznek további értékelést. A támogathatóság ellenőrzésének folyamata végén tájékoztatjuk a pályázókat a pályázatuk (pozitív vagy negatív) elbírálásáról.

7.2 Stratégiai értékelés

A támogathatónak kinyilvánított pályázatok stratégiai értékelését egy külső szakértőkből álló bizottság végzi el. Az átfogó, súlyozott projektértékelés 80%-át jelenti a stratégiai értékelés, és az alábbi követelményekből áll:

- Innovációs képesség (a súlyozás 40%-a) – a pályázó milyen mértékben képes bemutatni, hogy a projektjavaslat új (korábban nem tesztelték és nem valósították meg a gyakorlatban az érintett városi területen vagy máshol az EU-ban) és egyértelműen fennáll a lehetősége annak, hogy értéket adjon?
- Partneri kapcsolatok (a súlyozás 15%-a) – a főbb érdekelt (adott esetben társult városi hatóságok, teljesítő partnerek és érdekelt szűlesebb csoportja) részvétele milyen

mértékben fontos a projekt megvalósítása szempontjából?

- Mérhetőség (a súlyozás 15%-a) – a projekt milyen mértékben hoz mérhető eredményeket?
- Átültethetőség és növelés (a súlyozás 10%-a) – a projekt milyen mértékben ültethető át Európa más városi területeire? Mennyire fejt ki a projekt egyértelműen azt, hogy a fellépést, annak sikeressége esetén, hogyan viszi magasabb szintre?

Az egyes követelményekre vonatkozó indikatív értékelő kérdések az UIA Útmutatójának 3.2.2 szakaszában olvashatók.

A külső szakértőkből álló bizottság azt is ellenőrizni fogja, hogy a projektek hozzájárulnak-e az Európai Strukturális és Beruházási Alapok, valamint a közös stratégiai keret tematikus célkitűzéseéhez, ahogy azokat ismerteti a közös rendelkezésekről szóló rendelet 9. cikkének első bekezdése, továbbá integrált válaszokat adnak-e az azonosított kihívásokra, és összhangban vannak-e a fenntartható városfejlesztés elveivel. A Bizottság és a megbízott szerv e hozzájárulások hiányában dönthet úgy, hogy nem választja ki a projektet.

A stratégiai értékelés eredményeképp a külső szakértőkből álló bizottság kidolgozza a pályázatok értékelését és rangsorolja azokat. A Bizottsággal egyetértésben a bizonyos pontszám felett teljesítő pályázatok továbblépnek a működési értékeléshez. A stratégiai értékelés folyamata végén tájékoztatjuk a pályázókat a pályázatuk (pozitív vagy negatív) elbírálásáról.

7.3 Működési értékelés

A működési értékelést az állandó titkárság végzi el, és ez az átfogó projektértékelésnek adott súlyozás 20%-ának felel meg. A működési értékelés fő célja értékelni a javaslat minőségét (ideértve a megvalósíthatóságát, a munkaterv következetességét és koherenciáját, a javasolt irányítási struktúrák minőségét, a költségvetés koherenciáját és arányosságát, a javasolt kommunikációs tevékenységek minőségét).

A minőségre vonatkozó követelményeket indikatívan értékelő kérdések az UIA Útmutatójának 3.2.3 szakaszában olvashatók.

A működési értékelést követően összeül a megbízott szervből és a Bizottságból álló kiválasztási tanácsadó bizottság, hogy döntsenek a választást illetően. A Bizottság hoz végső döntést arról, hogy

mely projektek kerülnek kiválasztásra. A működési értékelés folyamata végén tájékoztatjuk a pályázókat a döntésről.

7.4 Az értékeléskor alkalmazott pontozási rendszer

Mindegyik súlyozott követelményt 1-től 5-ig pontozzuk, a projekt ezek alapján kap egy átlagpontszámot.

Az UIA Útmutatójának 3.2.4 szakaszában részletes információ olvasható az értékeléskor alkalmazott pontozási rendszerről.

A pontozási rendszer alkalmazásakor nemcsak az egyes projektjavaslatok sajátos érdemeit vesszük figyelembe, hanem a versenyfolyamat szellemében tekintetbe fogjuk venni azt, hogy az hogyan mérhető az ugyanazon pályázati felhívás keretében benyújtott többi projektjavaslathoz. Ebből az okból a működési értékelésre ki nem választott vagy végül jóvá nem hagyott projektek pályázóit nem tájékoztatjuk a pontszámról, hanem részletes megjegyzést fűzünk az értékelt kritériumokhoz.

8 Segítségnyújtás

Az állandó titkárság szívesen segíteni fog a pályázóknak, ha pályázati felhívás idején technikai kérdéseik lennének. A kapcsolattartási adatok az UIA webhelyén találhatók. Ezenfelül:

- Az állandó titkárság több pályázói szemináriumot fog szervezni Európa különböző városaiban. A pályázóknak szervezett szemináriumok időpontjai és helyszínei az UIA webhelyén az Események (Events) oldalon találhatók. E szemináriumok során a résztvevők a projektötleteik megvitatása céljából az állandó titkárság tagjaival és/vagy az Európai Bizottság képviselőivel tartandó kétoldalú találkozót jegyezhetnek elő.
- A projektfejlesztés és a benyújtás egyes szempontjaival foglalkozó webináriumok az UIA weboldalán jelennek meg.
- Online Kérdések és válaszok ülésekre, valamint kétoldalú egyeztetésekre is sor kerül. További információk az UIA webhelyén találhatók.

9 Fő dátumok

- 2019. szeptember 16. – Az ötödik pályázati felhívás közzététele
- 2019. október - 2019. december – Pályázói szemináriumok és online egyeztetések
- 2019. december 12. – A pályázati űrlapok benyújtásának határideje

- 2020. június – A projektek jóváhagyásáról szóló végső döntés valószínűsíthető időpontja
- 2020. július 1. – Az összes jóváhagyott projekt hivatalos kezdődátuma

Nagy érdeklődéssel várjuk projektjavaslataikat!